

ENAKOST

Politični vestnik delavskega ljudstva.

Le delo nas reši.

Po vojni, ko so imperijalisti in kosmopolitiki nemški, avstrijski, ruski, francoski, angleški, italijanski in drugi s svetovno vojno na račun narodov zvalili in uničili vse narodno imetje, so nam delovnim slojem začeli peti tisto prelepo pesem o delu. Dan na dan smo slišali, delajte, v Jugoslaviji se premalo dela in isto pesem je ponavljala buržoazija tudi po drugih državah. Tako lepo so govorili, da se je človeku kar srce topilo, češ, kako veliko ljubezen ima ta gospoda do delavskega blaginjanja.

Na drugi strani pa opazimo, da verižništvo in oderuštvo cvete še vedno kakor med vojno in kar ne morejo izkoristiti prekupci in spekulanti, to pa opravijo še razni borzni spekulanti, da popolnoma izmožgajo evropske narode.

Skoro v celi Evropi se je uvedel osemurni delavnik v zmislu mednarodnega dogovora, toda v naši državi je nastopil v odseku za deset in dvajseturni delavnik gospod dr. Žerjav, dasi ne porabi svojega vpliva za to, da bi bila naša industrija zaposlena. Državna naročila in druga gredo v inozemstvo, pri nas pa mečejo tisoče delavcev zaradi pomanjkanja dela na cesto. Naše delavstvo rado dela, zaveda se te dolžnosti, toda, da pride doktor prava in trdi, ko vlada brezposelnost, da se premalo dela in je treba zato delavnik podaljšati, ta logika je pa že presneto slaba.

Zdi se nam, da bomo morali več delati. K temu nas silijo današnje

razmere, toda delati bomo morali več tudi v svoji politični, strokovni in gospodarski organizaciji. Imamo vse te organizacije. Če pa se vprašamo, kako delamo zanje, kako pospešujemo solidarnost obstoječih organizacij, nam se pa nehoti vsili očitke, da tukaj delamo res premalo idejno. Zakaj, ako bi ob taki priliki, ko gre za podaljšanje delavnika, odločno nastopili, bi se tudi tista gospoda premislila, ki tako nelogično utemeljuje svoje predloge. Enako je za zahtevo po socialnem zavarovanju. Tudi v tem vprašanju mora prevladovati v prvi vrsti veliki skupni interes jugoslovanskega proletarijata, ki gre za tem, da se ne uniči to, kar imamo, marveč, da se izvede po vsej državi in izpopolni.

V vseh važnih socialnih, političnih in gospodarskih vprašanjih mora proletarijat nastopati skupno, solidarno v zmislu zahtev našega strankinega programa, ker je drugače nemogoče, da si pridobimo vpliv in moč, ki ju že danes za izbojevanje pravic tako silno potrebujemo. Vse naše organizacije mora prevevati čut solidarnosti, ker če tega ne bi bilo, potem nismo organizacija, nismo razredno-zavodni organizem, ki naj daje življenje našemu namenu in našemu delu.

V tem zmislu se mora orijentirati ves naš pokret, pa bomo lahko nastopali povsod kot sigurna četa razrednih bojnikov tako kot nam gre po našem programu in po naši ogromno zasnovani politični, strokovni in gospodarski organizaciji.

Sirite delavsko časopisje!

Kaj bom čital časopise, saj itak vsi lažejo. Tak odgovor dobimo večkrat, če priporočamo lenuhu, da kaj čita in se uči. Časopisje in knjige je danes sicer precej draga stvar, vendar razmeroma ne tako kakor druge potrebščine. Toda kljub temu smo prepričani, da ob majhni paznosti in volji tudi delavec lahko naroči dnevnik, ker ga potrebuje, če hoče slediti političnim dogodkom in socialističnemu gibanju, kar je absolutno potrebno za vsakega organiziranega delavca.

V stranki, tudi naši, je potrebno odkritosrčno delo za slovo in solidarnost socialističnega delavstva pod geslom našega programa, in z delom za program postane stranka močna, z delom za socialistično prepričanje se utrdi, da tvori čim močnejšo organizacijo, ki bo sposobna nadaljevati započeto delo.

V ta namen pa mora delavec čitati tudi naš dnevnik »Naprej«.

Prihodnji teden priredi naša uprava

rdeči teden za „Naprej“.

Naš tisk se mora boriti s težavami, ker nima bogatih bank za seboj, zato pa je najsvetejša dolžnost sodrugov in sodružic, da ga podpirajo z zadostnim naročanjem in razširjanjem.

Te dni porabimo v ta namen, da v tem oziru izpolnimo svojo sodružno dolžnost, ki nas kliče na delo.

Tedenski pregled.

Iz naše države.

Zakon o delavskih zbornicah je sprejel zakonodajni odbor 19. t. m. Med raznimi dopolnili in izpremembami je ta, da dobi delavec, ki dela tudi ob nedeljah, vsako leto toliko dni plačanega dopusta, kolikor nedelj je delal. V pletarnicah je prepovedano nočno delo, da zamorejo pričeti z njim že ob štirih jutraj. Kjer ni de-

Močna stranka smo, ali naj potem ne pokažemo tega tudi s tem, da čita vsak naš pristaša tudi naš dnevnik? Kdor ga ne čita, ne ve, kaj se godi v stranki in zunaj nje, zaostane, zamre in postane mrtev član, če ne nasprotnik, ker ne more razumeti današnjega časa.

lavske zbornice, se lahko ustanovi podružnica, za katero se morejo občine potegovati, da se ji nakažejo potrebna sredstva za vzdrževanje. — Istega dne je zakonodajni odbor sprejel tudi zakon o delavskih legitimacijah. Za organizirane delavce bodo veljale izkaznice njihovih strokovnih organizacij. Drugače jih izdajajo oblasti dotične občine, v kateri je delavec nastanjen. Pomožnemu osebju morajo podjetniki na za-

htevo izdajati posebna potrdila, v katerih pa mora stati samo to, koliko časa dela dotični delavec v obratu in njegova plača.

Državno posojilo so podpisali zasebniki po vsej kraljevini za kakih 380 milijonov dinarjev.

Kdo podpira tihotapstvo z valutami? Belgrajska gospoda je izdala ukaz, da se pisma z valutami, ki gredo v inozemstvo, ne bodo več pregledovala in žigosala. — Mi smo tiho, popolnoma tiho. Kar tako samo, mimogrede še enkrat omenimo, da je vlada nad valutne spekulante in seveda tudi podpiralce obesila Damoklejev meč smrtno kazni.

Radičeva stranka se je razcepila. Ena skupina je ustanovila svoj list.

Velikanski požar v Beogradu. V Beogradu so zgoreli petrolejski rezervoari ob Savi in železniška skladišča na postaji. Oba požara sta napravila škode za kakih 10 milijonov dinarjev. Sumijo, da so ogenj povzročili madžarski agenti iz sovražstva do naše države in radi zgage.

Ljubljanski župan s. dr. Perič je bil v ponedeljek ustoličen.

Vojni minister je zahteval kredite! In so mu jih dali. Vojni minister je pravzaprav ptič, ker se je dobro okoristil s sedanjo pretečo vojno nevarnostjo in koj pograbil par milijonov ali par desetakov milijonov — natančno ne vemo, ker take stvari se radi ljube kontrole pri nas ne povedo iz vlade v brk — torej milijonov za vzdrževanje mobiliziranih čet. Mi pa smo vedno menili, da bi mogel g. vojni minister s tistimi milijardami, ki jih je že dobil, prav lahko vzdrževati tistih par čet ter še več; celo armado in še več celih armad. Ampak mi ne vemo, kaj pri nas počnejo z milijardami. Z milijončkom za ljubljansko vseučilišče, da s tistimi treba varčevati, toda milijarde — milijarde so pa pretežak denar, da bi ga mogli lahki gospodje v Beogradu zadržati, kadar počne teči. Kakor bi pri nas res vse po nogah hodilo in ne po glavi, kar smo vedno zatrjevali.

Po svetu.

Ameriška reakcija je obsodila pacifista Sacca in Vanzettija na smrt, radi njunih idej. Svetovni proletarijat se je ogorčeno dvignil proti tej nesramnosti glavnega predstavitelja buržoazije. V Parizu in drugod so komunisti izvršili več atentatov na ameriška poslaništva, da preprečijo izvršitev obsodbe. V slučaju, da bi se to vendarle zgodilo, grozijo komunisti in z njimi tudi anarhisti z nadaljnjimi koraki. — Na Portugalskem je izbruhnil prevrat. Vlada je strmoglavljena, ministri pobiti, militaristi gospodujejo deželi. Eni pravijo, da so te monarhisti, drugi, da so sovjetski republikanci, mi pa menimo, da niso več kot soldatje. Nazadnje je vseeno, ker dolgo tako ne bo trajalo. — Belgijski socialistični ministri so odstopili, ker vladna večina ni hotela sprejeti načrta za zmanjšanje vojaške službene dobe na 6 mesecev. — Gospod Karl Habsburg se je zopet z areoplanom oglasil na Madžarskem. Tam pa so mu rekli, da so njegov tron posekali že zadnjo zimo za peč, ko je bil tako hud mraz. Potem so mu še iz Jugoslavije, Čehoslovaške in Romunije ekspres telefonirali, da bodo posekali še njegovega trona.

ga, če se ne pobere k v... Nato je predlagal, naj mu dajo vsaj kak lesen stolček, če ne drugje, pa v kakem budimpeštanskem arestu. Madžari, priznani kavalirji in krščansko usmiljeni ljudje, so mu željo po naročilu Horthyjeve žene radevolje izpolnili. In tako je konec zanimive komedije in antantnih veselih obrazov... — Na Švedskem je s. Branting sestavil čisto socialističen kabinet. Na Švedskem socialisti nikakor niso v večini in tudi država je monarhistična, toda ker je njihovo delo pošteno in organizirano in — enotno, buržuji proti njim ne morejo uspeti. — Bolgarski minister notranjih zadev Todorov je bil te dni ustreljen. Strelca niso mogli zaslediti, vendar sumijo, da gre za komunistično maščevanje. Isti vzroki, isti uspehi, tu in tam: Obznana in atentat v Bolgariji, Obznana in atentat v Jugoslaviji. — Turki in Francozi so se sporazumeli, Angleži bi se s Turki tudi radi sporazumeli. Za turške železnice gre Francozom, za turške železnice gre Angležem. Orki bi se med vsemi najraje sporazumeli. Njim gre za zdravo kožo. — Brezposelnost na Angleškem le noče pomehati, pa četudi vlada trpi hude duševne muke od preoblega dela okrog tega vprašanja. Zadnji teden je število brezposelnih zopet naraslo za kakih 10.000 ljudi. Tako je, če ne bo angleška vlada spremenila sistema, bo lahko od duševnih muk zblaznela. To in nič več. Prihodnjik pa povemo še kaj.

Čehoslovaška mobilizira. Predsednik republike je odredil delno mobilizacijo. Minister za narodno brambo je določil 27. oktober kot prvi dan mobilizacije.

Antanta zahteva aretacijo Karla. Poslaniška konferenca je naročila zastopnikom zaveznikov v Budimpešti, naj se madžarska vlada pozove, da Karl zapusti Madžarsko, sicer ne nosijo zavezništvo nobene odgovornosti za posledice, ki bi nastale na Madžarskem.

Madžarska vlada namerava Karla internirati. Madžarska vlada hoče Karla prisiliti, da se končnoveljavno odpove zase in za svojega sina prestolu. Vlada namerava Karla toliko časa internirati, dokler ne reši vprašanje drugega kralja njegove intervencije ali naselitve v Italiji ali Ameriki. Švica Karla ne sprejme več.

Tedenske novice.

Maribor.

Podivjani Wranglovci. Že s štajerske meje smo pred tednom poročali, kakšna nasilstva vrše najnovejše »granične trupe«, sestoječe iz ostankov podivjane Wranglovske armade nad obmejnim prebivalstvom in koliko razburjenja in nezadovoljnosti nastaja vsled tega med ljudstvom. Sedaj pa poročajo o enakih stvareh tudi iz Rateč na Gorenjskem, ki leže ob italijanski meji. Od podivjanih Wranglovcev je bil dne 21. t. m. ustreljen posestnik Jožef Mežik, star 66 let, zapuščajoč ženo in 8 otrok! Tisti dan je peljal gnoj na svojo njivo, ki leži onstran meje. Vračajoč se vozom domov, je vzel s seboj tudi nekaj sovaščanov. Wranglovska straža pa jih ni pustila domov. Wranglovci so ljudi začeli suvati in pretepali s puškini-

mi kopiti in navsezadnje je neki vojak ustrelil Mežika, ki je na mestu umrl. Razburjenja in jeze ljudstva je nad takim počestjem veliko. V splošnem interesu je, da se na mejah te vnebovpijoče razmere takoj odpravijo! Videant consules!

Pomanjkanje vode: Od mestnega magistrata ponovno v časopisih objavljeni nujni opomini glede skrajnega štedenja z vodo niso imeli zaželenega uspeha. Poraba vode znaša še vedno dnevno za enega prebivalca nad 75 litrov. Mestni vodovod ne more pod sedanjimi razmerami tolike množice vode črpati, če prav obratuje dnevno 24 ur, in to iz enostavnega vzroka, ker ni dovolj vode. Posledica tega, da so višje stoeče hiše zopet brez vode. Tega so krivi oni, kateri brezvestno tratijo vodo. Prebivalstvo se pozivlja, da one, kateri tratijo vodo, takoj naznani mestnemu magistratu. Koncem tekočega meseca se bodo radi kontrole odbrali vsi vodomeri. Hišni posestniki morajo skrbeti, da bodo imeli organi mestnega magistrata takojšen in neoviran pristop k vodomerom. Opozarja se na to, da so bo od 1. novembra tekočega leta večja poraba vode nad 30 litrov dnevno na prebivalca, zaračunala ne več po 10 K, temveč po 25 K za kubični meter. Če tudi ta odmera ne bo imela uspeha in če se ne bo poraba vode znižala, bo primoran mestni magistrat zapreti vse vodovodne pipe v hišah in prebivalcem v vsaki hiši pustiti le eno pipo v priljubljeni odprtosti. To je zadnji opomin mestnega magistrata prebivalstvu. Posledice neupoštevanja istega naj si krivice pripisujejo samim sebi. Sočasno se vabi hišne posestnike, na katerih zemljišču se nahajajo vodnjaki s črpalnicami ali dvigalniki, naj isto prijavijo najdalje do 27. t. m. mestnemu magistratu v svrhu uradne preiskave.

Začasni zakon o proračunskih dvanajstih z dne 27. junija 1921. Službene Novine br. 154 določa v čl. 36 B. št. 12 in 13 sledeče izpremembe dosedanjih predpisov glede dospelosti zamudnih obresti itd. a) Neposredni davk pribitki in avtonomno doklado dospelajo v plačilo dne 1. 2., 1. 5., 1. 8. in 1. 11. vsakega leta, vsakokrat za tekoče koledarsko četrtletje! torej na pr. 1. februarja za dobo od 1. januarja do konca marca itd. Dospeli davki, pribitki in doklade se prisilno iztirjajo, ako se ne plačajo tekom dni po dospelosti. Le rentnina in dohodnina, ki se pobirata z odbitkom pri plačilu rentnih ali dohodnini zaveznih prejemkov dospelata v plačilo ob dosedanjih rokih, ki jih določata j. št. 134 in 235 zakona o osebnih davkih. b) Zamudne obresti se računajo s 50 v od vsake 100 K zaostalega davka z državnimi pribitki in avtonomnimi dokladi vred za vsak mesec (6 na leto). Drobci v denarju pod 100 K in drobci v mesecih se pri računanju ne vpoštevajo.

Občinsko razsodišče proti draginji se je ustanovilo v soboto v Studencih. Kakor se čuje, ga čaka še precej dela, ker ima mariborsko razsodišče nabranega že dosti gradiva. Ker se navijalci cen ne čutijo več varne v mestu, so prenesli »plodonošo« svoje delovanje v bližnjo okolico.

Č. lje.

Seja občinskega sveta celjskega se vrši v četrtek ob 6. uri zvečer v mestni posvetovalnici.

Služba uradnega predstojnika na mestnem magistratu v Celju je znova razpisana. Prošnje je vložiti do 10. novembra t. l.

Ptuj.

Zoper draginjo! Kakor povsod, tako narašča draginja vseh življenjskih potrebščin tudi pri nas. Stvari, za katere si danes plačati recimo 4 krone, dobiš jutri le če plačaš zanje 6 kron. Tako gre naprej pri vseh predmetih in ni ga boga, ki bi to pretirano draženje preprečil. Od meseca junija že imamo naredbo o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije, za katero se pa razen par izjem noben vrag ne zmeni. Vemo sicer, da so se po nekaterih občinah ustanovila občinska sodišča, ne vemo pa,

J. S.

Khung-fu-tsi in Lao-tsi.

V šestem stoletju pred Kristom sta živela na Kitajskem dva možaveleuma, čijih manom se klanja še danes stiriomilijonski narod kitajski, namreč Konfucij in Lao-tsi.

Kot ideal njihovih etičnih študij ima je služil »sveti človek« (sing), v posebnem oziru tedaj starokitajski urzoresarji in modreci. Po Konfuciju so vladali singi, kljub temu da niso nič delali. Ker so njihove vrline učinkovale liki veter, pred katerim se pripogiblje trava (= ljudska čednost), čim zaveje nad njo. Dober vzgled učinkuje po Konfuciju bolj, kakor vsi zakoni in kazni, ne izvzemši smrtno kazni. Lao-tsi je ugotovil, da nima ne posla, ne želje. Kot delovanje ali zaplenje pojmuje Lao-tsi dejanja strogo in premoči, ukaze in zabranitve.

ki jih napada kakor Konfucij. V 57. poglavju Tao-tek-kinga pravi: ...»Čimveč omejitve v deželi, tem ubožnejši narod... čimveč zakonov in ukazov, temveč tatov in roparjev i. t. d.«

Konfucij temeljni zakon je: sovravnost povračati s pravičnostjo in čednost z vrlino. Lao-tsi v 31. poglavju označuje vsako što tako sijajno orožje kot orodje nesreče, ki ga izbegava sleherni bitje. Glasom 76. poglavja ne zmaguje obrambna sila; po 68. pogl. oni ni še bojoviti ki zna voditi. Zmaga se ne sme proslavljati, ker to enači veselju nad ubojem človeka.

Po Konfuciju pričakuje ljudstvo od vlade v prvi vrsti pravičnosti. Lao-tsi trdi, da vladarju pristojna ime kralj le tedaj, če je pravičen.

Konfucij ne pozna naroda, kateremu bi zaupala vlada in nasprotno. Lao-tsi govori o nezvestobi ljudstva, čim ni več zaupanje.

Konfucij priporoča vladajočim resnost v vladnih zadevah, varčljivost v izdatkih in uporabitve ljudstva le v času potrebe. Ravno tako svari Lao-tsi pred lahkomišljenostjo v državni upravi (pogl. 26) ter priporoča varčljivost, to celo v kulturnih zadevah.

Konfucij graja izmozganje ljudstva s prevelikimi bremenmi. Enako Lao-tsi: ljudstvo je gladno, ker njegovi predstavniki pogoltnejo toliko izdatkov. V starem veku so se položniki komaj zavedali da imajo vladarje (Kap. 17.)

Konfucij zahteva poleg materialne preskrbe naroda tudi poduk ljudstva.

Po Konfuciju mora plemenitnik (voditelj naroda) biti podkovan v znanju, biti človekoljub in pogumen. Znanje plemenitnika je posledica pridnega študija. Cilj študija je vsestransko spoznanje dobrega v svrhu lastne popolnosti in popolno-

sti drugih. On mora spoznati najprvo samega sebe in potem dolžnost, ki jih ima kot posameznik in kot član človeške družbe. — Človečnost je po Konfuciju ona posebna čednost človeka, ki človeka ne loči od sočloveka. Humani človek ne stori ničesar, kar ni v skladu s predpisu dostojnosti; on ne vidi, ne sliši, ne govori in ne stori ničesar, kar bi nasprotovalo spodobnosti in načelnim pravosti. — Pogum pa se izraža v tem, da je človek vedno in povsod pravičen. Krivica je istoznačna kot »vu-yung«, to je bojzljivost, slabost. Plemenita duša goji pravičnost, prostaka pa lastno dobiti. I. t. d.

Le take etične norme so bile seveda potrebne — v tistih časih pred 2500 leti —; danes živimo pa v prosvetljenem stoletju človekoljubja, zmernosti, varčnosti in vseмира.

kako ta sodišča funkcionirajo. Ptuj-
ska občina bi morala v tem oziru
služiti v zgled občinam na deželi, a
kaj vse pomaga, če ni človeka, ki bi
za stvar prišel na pravem kraju. Za-
radi zavračanja potrditve ptujске-
ga župana, naš občinski odbor ne
more posloovati, zato pa je vse na
mrtni točki. Smo mnenja, da bi bila
za pobijanje draginje potrebna skup-
na akcija vseh občinskih sodišč v
okraju, ker le na ta način bi se kaj
doseglo. Dejstvo je, da v veliki me-
ri povzročajo draginjo razni preku-
pčevalci, katerih imamo v ptujskem
okraju čez mero. Posebno na te lju-
di je treba paziti, da se jim enkrat
stopi na prste. In ravno z ozirom na
prekupčevalce bi bila potrebna skup-
na akcija, da se vrste „obtnikom“
onemogoči brezvestno odiranje rev-
nega ljudstva. Našim sodrugom, ki
so člani občinskih odborov, oziroma
občinskih sodišč, priporočamo, da
se za stvar zanimajo, ter dajo inici-
jativo za skupen nastop vseh občin-
skih odborov in sodišč pri pobijanju
draginje. Le tako se bo kaj doseglo,
drugače ostanejo vse uredbe na pa-
pirju. Politično oblast in mestni ma-
gistrat pa pozivamo, da se začnejo
za draginjo nekoliko več zanimati.

Vremensko revolucijo smo imeli
v nedeljo ponoči tudi mi na severu.
Dočim je bilo še v soboto prav to-
plo vreme, nas je v ponedeljek zju-
traj pozdravil prvi sneg. Na njivah
po dravskem polju inajo kmetje še
vse pozne sudeže nepobrane, vendar
se snega veselijo, ker bo vsaj jesen-
ska setev rešena pred sušo. Tudi
naši Haložani so z radostjo pozdra-
vili vremenski preobrat, ker oni so
bili radi suše še največji reveži pri
vsem tem, da imajo letos sicer mno-
go vina, a vsled dolge suše nič vo-
de. Razen neizogibnih občutljivcev,
katerim je vremenski skok iz ekstre-
ma v ekstrem povzročil nalahod, so z
vremensko izpremembo vsi zado-
voljni. Čujemo, da so zadovoljni tu-
di trgovci, ki bodo radi nastopivše-
ga mraza zvišali cene obutvi in ob-
leki, ker: ali suša ali mraz, njim gre
„kšeft“ vsak dan v klas!

Poziv. Vse zaupnike in sodru-
ge iz Ptuja in okolice pozivamo, da
se lotijo akcije za prireditev „rdeče-
ga tedna“ za naš dnevnik „Naprej“.
Tozadevne informacije daje krajev-
na politična organizacija v Ptuj.
Na delo za naš tisk!

Dopisi.

Premogovnik Leša. Med delavci
cele Jugoslavije so premogarji v
Lešah najslabše plačani, njih življen-
je je tako rekoč živalsko. Draginja
vedno narašča, plača pa ostaja ena-
ka. Brlogi, pardon, stanovanja, v ka-
terih stanujejo, kar se je že večkrat
omemlo, so higijenično pod vsako
kritiko. Uradniki postopajo z delav-
ci kakor s sužnji, posebno s starimi
bi se najraje pretepali, in sami seve-
da si lahko vse dovolijo. Tudi kriči-
jo po cele noči po vasi, navživši se
preveč alkohola. Če kak delavec po-
zdravi, niti odgovora. Seveda, taki
izobraženci, ki imajo po dva razre-
da rudarske šole! Vprašamo rudar-
ski urad, ali res nima boljših urad-
nikov? Naj napravi red, če ne, ga
bomo delavci sami. Od takih uradni-
kov in gospodičev, ki bogu dan kra-
dejo, ki še ponoči nikdar ne dajo
miru, pač nihče nima nobenih do-
brlih uspehov. — Delavci.

Šoštanj. Pred kratkim so imeli
pri nas narodni socijalci neki shod
in se hvalijo sedaj z njim, kako do-
bro je bil obiskan. Na shodu je pa
bilo vsega 40 poslušalcev in med
temi 10 socijalnih demokratov ter 2
Velenčana. Narodni socijalcev je
bilo torej le 21. Shod je otvoril bivši
soc. dem., pozneje demokrat, sedaj
pa narodni socijalec Dobovišek, ki je
zabel razlagati program narodnih
socijalcev, ki se je pa popolnoma
zmešal v govoru. Za njim je govo-
ril g. Brandner o političnem polo-
žaju silno dolgočasno, da so zboro-
valci kar zdehali. Za njim se je ogle-
sil s. Bajt, ki je izpodbil trditve obeh
prejšnjih govornikov in opozarjal,
da so igrali narodni socijalci v Tr-
sta krumirje in da šoštanjsko delav-
stvo preveč pozna narodne socijal-
ce, da bi se izneverilo socijalni de-
mokrati. G. Brandner je spustil
potem še demagoško govoranco o
mednarodnosti, ker je mislil, da bo
žel slavo na shodu. No, in potem je
bil pa konec »velikega« shoda. Ti-
stemu pazniku iz Woschnagrove
tovarne pa povemo, da naj ne sili
delavce v tisti tabor. — Delavec.

Iz stranke.

Ptuj. V nedeljo, dne 13. novem-
bra se vrši zelo važna konferenca
strankinih zaupnikov ptujskega
okraja. Vsem organizacijam in po-

družnicam KDZ kakor tudi posa-
meznim zaupnikom priporočamo, da
se konference zanesljivo udeležijo.
Dnevni red in lokal konference bo
razviden na vabilih, ki se jih bo
razpošiljalo. Organizacije, posebno
pa zaupniki, ki bi pomotoma ne pre-
jeli vabila, naj se konference vseeno
udeležijo. Ker se bo na konferenci
razpravljalo o zelo važnih zadevah,
pričakujemo obilne udeležbe.

Gospodarstvo.

**Brzovlak Dunaj i. k. — oziro-
ma Monakovo — Trst preko Jesen-
ic.** S 1. novembrom pričeta vožiti
med Dunajem, oziroma Monakovem
in Trstom preko Jesenic brzovlaka
dnevno redno. Odhod iz Dunaja ob
8.45, oziroma Solnograda vb 13 uri,
prihod na Jesenice ob 19.56, odhod
20.11, prihod v Trst ob 0.55, odhod
iz Trsta ob 5.00, prihod na Jeseni-
ce ob 9.55, odhod ob 10.10, prihod
na Dunaj ob 21.55, oziroma v Sol-
nograd ob 17.25 uri. Brzovlaka ima-
ta vozove I. II. in III. razreda.

Trgovska pogodba z Nemčijo
je v Belgradu podaljšana za 4 me-
sece.

Ruska državna banka otvori
v bližnjih dneih podružnico v Ber-
linu.

Posvetu.

Na narodni praznik dne 28.
oktobra 1921 konzulat češkoslova-
ške republike v Ljubljani ne ura-
duje.

Poljski konzulat v Zagrebu
objavlja: Po naredbi zunanjega mi-
nistristva v Belgradu si mora vsak
tuji državljani v kraljevini Srbov,
Hrvatov in Slovencev v roku treh
mesecev (od 6. oktobra 1921 dalje)
nabaviti potni list pri svoji pristojni
oblasti. Poljski generalni konzulat v
Zagrebu pozivlje tem potem vse
poljske državljane v državi Srbov,
Hrvatov in Slovencev, naj si v
predpisnem roku nabavijo pri svo-
jem generalnem konzulatu potne li-
ste, ker vsi ostali dokumenti (do-
movinski listi, izkaznice itd.) ne za-
doščajo.

Velikansko elektrarno bodo
zgradili na Češkem s kapitalom 150
milijonov čs. kron v treh letih. De-
nar bo dala država, deželni zbor,
mesto Praga in zasebniki.

Uhogi Wrangell V Bosporu
je neki italijanski parnik zadel ob
jahto, ki je last generala Wrangla.
Jahta se je potopila, žnjo vse gene-
ralovo premoženje do tistega, ki ga
je imel na sebi, ker se je ob času ne-
sreče nahajal slučajno na kopnem.

Z avtomobilom preko Sahare.
Nekaj Francozov se pripravljajo te
dni z avtomobili na pot preko Saha-
re. Ta pot, ki je dolg 3000 km, upa-
jo prevoziti v petnajstih dneh, raču-
rajoč, da bodo prevozili dnevno 200
km. Vsak avtomobil bo porabil oko-
lo 600 litrov bencina.

Aeroplan — novo zdravilo. V
Ameriki so našli, da je polet z aerc-
planom prav dobro zdravilo za
marsikatero bolezen. Tako sta n. pr.
neki pevec in neka pevka, ki sta bi-
la izgubila glas, istega zopet nazaj
dobila pri nekem poletu z aeropla-
nom, ko sta se nahajala v višini 3000
metrov. Zelo znani francoski učec-
njak Flammarion sam pripoveduje,
kako je po nekem potovanju z balo-
nom popolnoma ozdravel od težke
mrzlice.

Čilenski bakteriolog Astria
je odril bacil osepnic.

**Angleška in portugalska vla-
da** sta pri Zvezi narodov interveni-
rali za ustvaritev posebnega med-
narodnega zakonika v obrambo ži-
vali.

**Izjava soc. dem. strank Nem-
čije, Češkoslovaške in Avstrije.** V
vseh vodilnih glasilih socialno - de-
mokratične stranke Nemčije, Neod-
visne socialno - demokratične stran-
ke Nemčije, Češko-slovaške social-
no-demokratične delavske stranke,
Nemške socialno - demokratične
stranke v Češkoslovaški republiki
in Socialno-demokratične stranke
Nemške Avstrije je včeraj izšla iz-
java, ki so jo sklenili soglasno na-
čelstva vseh teh strank z ozirom na
pretečo monarhistično nevarnost v
Srednji Evropi. Izjava pravi med
drugim: »Skupni interes celokupne
proletarijata nemške republike,
Češkoslovaške in Avstrije zahteva,
da se ohrani in brani republikanska
državna oblika v teh deželah z vse-
mi parlamentarnimi in izvenparla-
mentarnimi sredstvi. Načelstva
strank pričakujejo, da bodo stali de-
lavni stanovi na straži in se branili
z vso močjo svojih političnih in go-
spodarskih organizacij proti posku-

su, da se vrnejo dinastije, ki so se
obremenile s prokletstvom vojne,
in ki bi vzpostavile zopet v teh de-
želah sistem političnega in socialne-
ga zatiranja. Podpisana načelstva
ostanejo v stalnem stiku, da bodo
mogla sporazumno odbiti pretečo
nevarnost. Obenem naslavljajo na
vse socialistične stranke sveta po-
ziv, naj podpirajo z vsemi silami
obrambni boj ogroženih dežel. Opo-
zarjajo stranke Anglije, Francije,
Belgije in Italije, na delstvo, da se
vsa monarhistična politika opira
očividno na podporo uradne in ne-
uradne politike njihovih vladajočih
slojev. — Za neodvisno socialno-
demokratično stranko Nemčije: Crispian. — Za Socialno - demokra-
tično stranko Nemčije: Hermann
Müller in Otto Wels. — Za Nemško
socialno - demokratično delavsko
stranko v Češkoslovaški republiki:
Karl Czermak, dr. Ludvik Czech. —
Za Češkoslovaško socialno - demo-
kratično stranko: Jaroslav Aster,
Antonin Nemec. — Za socialno-
demokratično delavsko stranko
Nemške Avstrije: Ferdinand Sku-
ret, Karl Seitz.»

Pristopajte k izobraževalni organizaciji „Svoboda“.

Velika zaloga! Cenik zastoj!

Trgovina z pohištvom

Karl Preis, Maribor

Stolni trg (Domplatz)

Najboljša in najcenejša prilžnost
za nakup

== pohištva ==

za delavce in železničarje.

Solidna postrežba! Nizke cene!

Slavnemu občinstvu naznanjam
in se priporočam, da sem prevzel
in prenovil
FOTO-ATELJE
v Mariboru, Frankopanska ulica št. 39.
Bavil se bom z najmodernejšo
plasteno portretno fotografijo. Cene
primerne. Ant. Mandini, fotograf.

Ženski zdravnik in porodničar

Med. Univ. Dr. France Toplak

bivši večletni sekundarij deželne bolnice v Ljubljani,
elève-operator vseučiliške ginekološke in porodniške
klinike prof. Pithe v Pragi

ordinira od 11. do 12. in od 2. do 4. (razven ob nedeljah
in praznikih) **Maribor, Glavni trg 18.**

Dobra in najcenejša postrežba!

Slovenski trgovci!

Vaš lastni zavod je, ki Vam ga kliče stanovska zavednost
v spomin!

„Slovenska trgovska delniška družba“,
Centrala: Ljubljana, Resljeva c. 22 (Naslovatelj Robert Walland)
v lastnem poslopu poleg glavnega kolodvora.

Uvoz in izvoz.

Vedno po možnosti spopolnjena velika zaloga:
Kolonijalnega in špeterijskega blaga.
Banaška moka in deželni pridelki.
Spirit in žganje.

Železniški oddelek se opusti in preostala zaloga se po znižanih
cenah odda. — Podružnica na Rakeku in v Sevnici.

Telefon inter. 464. Zahtevajte cenik! Telegr. Trgovska družba.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

GOSTILNIČARJI POZOR!

Proda se velik godbeni

Avtomat.

Poizve in ogleda se pri g. Zug-
witzu v gostilni pri Jelen-u (na-
sproti tovarne) na Savi pri
Jesenicah, Gorenjsko.

**Ure budilke, n-
ha-ke, verižice,
zlatne, srebrne, o, očala**
in poročne prstane
kupite najbolje pri

A. Lečnik,
urar in zlatar,
Celje, Glavni trg št. 4

Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

Pridobivajte naročnike!

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Naslednje tvrdke toplo pri-
poročamo čitateljem ...

== Obrtna naznanila! ==

Naslednje tvrdke toplo pri-
poročamo čitateljem ...

KROJAČI

Prva produktivna zadruga krojačev
Maribor, Ruška cesta št. 5
priporoča obleke za moške in ženske
po zmernih cenah in dobre kakovosti.

ČEVLJARJI

I. mariborska produktivna
zadruga čevljarških izdelkov
Maribor, Orožnova ulica št. 4.

PEKARNE

Prva mariborska delavska
PEKARNA
v Mariboru.

GOSTILNE, OBEDOVALNICE

= Gostilna =

„LJUDSKI DOM“

Maribor, Ruška cesta 7

priporoča

izbornu kuhinjo in pijačo.

Tiskovine

raznih vrst

izdeluje po nizkih cenah

„Ljudska tiskarna“

Maribor.

BARVE, LAKI, KEMIČALIJE

„INDUSTRIJA“

Barve, laki in kemično-tehnični izdelki
Maribor, Mejska cesta št. 12.

SPEDICIJA

F. & A. UHER

spedicija in carinsko posredovanje
Maribor, Slovenska ulica št. 8.

Telefon 344.

Odgovorni urednik: Maks Žager.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.